

Oświadczenia środowiskowe w branży rybnej

Jak uniknąć greenwashingu?

Dr Agnieszka Szymecka-Wesołowska

51. Szkolenie – Konferencja Hodowców Ryb Łososiowatych

Komunikacja środowiskowa w branży rybnej

Nowa regulacja: dyrektywa EmpCo

Dziennik Urzędowy
Unii Europejskiej

PL
Seria L

2024/825

6.3.2024

DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2024/825

z dnia 28 lutego 2024 r.

w sprawie zmiany dyrektyw 2005/29/WE i 2011/83/UE w odniesieniu do wzmocnienia pozycji konsumentów w procesie transformacji ekologicznej poprzez lepszą ochronę przed nieuczciwymi praktykami oraz lepsze informowanie

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

Konsekwencje greenwashingu

- **10%** obrotu dla firmy
- do **2 mln zł** osobistej kary dla członków zarządu
- kryzys wizerunkowy

Bezpieczna komunikacja: trzy perspektywy

ZARZĄD

Jak zabezpieczyć firmę przed **karami** i utratą kontraktów (np. z sieciami handlowymi)

JAKOŚĆ/ TECHNOLOGIA

Jakie dowody i **uzasadnienia** są potrzebne, by uniknąć greenwashingu

MARKETING

Jak formułować chwytliwe, ale **legalne** hasła środowiskowe

Trzy obszary „zielonej” komunikacji

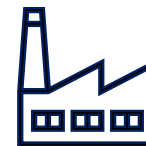
PRODUKT

OPAKOWANIE

FIRMA

Odpowiedzialność, sankcje i wejście w życie

01.

Oświadczenia dotyczące produktów
i metod produkcji

Zakaz stosowania ogólnych twierdzeń dotyczących ekologiczności

Przykłady: „przyjazne dla środowiska”, „eko-przyjazne”, „eko”, „zielone”, „przyjazne dla natury”, „ekologiczne”, „poprawne środowiskowo”, „przyjazne dla klimatu”, „łagodne dla środowiska”, „przyjazne pod względem emisji dwutlenku węgla”, „efektywne energetycznie”, „biodegradowalne”, „oparte na surowcach pochodzenia biologicznego” lub podobne, które sugerują lub stwarzają wrażenie wysokiej efektywności środowiskowej.

Ogólne twierdzenia mogą być stosowane tylko jeśli:

- towarzyszy im **konkretne wyjaśnienie**
- można wykazać tzw. **uznaną wysoką efektywność ekologiczną**, tj. zgodność z:
 - rozporządzeniem (WE) nr 66/2010 (znaczek „EU Ecolabel”),
 - krajowymi lub regionalnymi programami oznakowania ekologicznego EN ISO 14024 typu I urzędowo uznanymi w państwach członkowskich
 - najwyższymi poziomami efektywności ekologicznej zgodnie z innym mającym zastosowanie prawem Unii (np. rozporządzenie (UE) 2017/1369 ustanawiające ramy etykietowania energetycznego)
- produkt jest zgodny z rozporządzeniem (UE) nr 2018/848 w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych

Zakaz stosowania ogólnych twierdzeń dotyczących ekologiczności

Przykłady: „przyjazne dla środowiska”, „eko-przyjazne”, „eko”, „zielone”, „przyjazne dla natury”, „ekologiczne”, „poprawne środowiskowo”, „przyjazne dla klimatu”, „łagodne dla środowiska”, „przyjazne pod względem emisji dwutlenku węgla”, „efektywne energetycznie”, „biodegradowalne”, „oparte na surowcach pochodzenia biologicznego” lub podobne, które sugerują lub stwarzają wrażenie wysokiej efektywności środowiskowej.

Ogólne twierdzenia mogą być stosowane tylko jeśli:

- **towarzyszy im konkretne wyjaśnienie**

- można wykazać tzw. **uznaną wysoką efektywność ekologiczną**, tj. zgodność z:
 - rozporządzeniem (WE) nr 66/2010 (znaczek „EU Ecolabel”),
 - krajowymi lub regionalnymi programami oznakowania ekologicznego EN ISO 14024 typu I urzędowo uznanymi w państwach członkowskich
 - najwyższymi poziomami efektywności ekologicznej zgodnie z innym mającym zastosowanie prawem Unii (np. rozporządzenie (UE) 2017/1369 ustanawiające ramy etykietowania energetycznego)
- produkt jest zgodny z rozporządzeniem (UE) nr 2018/848 w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych

Przykład

Ocena przez pryzmat przeciętnego konsumenta

Należy brać pod uwagę domniemane oczekiwania przeciętnego konsumenta, który jest dostatecznie dobrze poinformowany oraz dostatecznie uważny i ostrożny.

Wytyczne KE: Wyjaśnienie powinno znajdować się obok ogólnego twierdzenia lub stanowić jego część, w sposób jasny i widoczny na tym samym nośniku.

Jeśli twierdzenie ogólne znajduje się na nośniku o ograniczonej przestrzeni, położenie głównego twierdzenia i informacji uzupełniającej powinno pozwalać przeciętnemu konsumentowi zrozumieć związek między nimi.

Czy certyfikaty (MSC, ASC itp.) wystarczą?

POLISH

Version 1:

Dziękujemy za wybranie produktu, który spełnia globalny standard ASC w zakresie odpowiedzialnej hodowli ryb. Razem możemy zmienić akwakulturę, aby była prowadzona w sposób zrównoważony i odpowiedzialny społecznie. www.asc-aqua.org

Version 2:

Ten produkt pochodzi z hodowli ryb, która otrzymała niezależny certyfikat ASC, przyznawany hodowlom prowadzonym w sposób odpowiedzialny. www.asc-aqua.org

Version 3:

XXXXXX (wstawić gatunek ryby) w tym produkcie pochodzi z hodowli ryb, która otrzymała niezależny certyfikat wg standardu ASC, przyznawany hodowlom prowadzonym w sposób odpowiedzialny. www.asc-aqua.org

Version 4:

Ten produkt spełnia globalny standard ASC w zakresie odpowiedzialnej hodowli ryb. www.asc-aqua.org

Version 5:

Produkt z odpowiedzialnej hodowli posiadający certyfikat ASC. www.asc-aqua.org

Rewizja haseł ASC

Strategic Alignment with EU Regulations

In response to evolving regulatory developments in the European Union, ASC has decided to bring forward the launch of the new label to align with forthcoming updates to its on-pack claims. This coordinated approach helps partners avoid multiple packaging transitions within a short period of time.

As a result, the roll out will begin immediately with stakeholders distributing ASC-labelled products within the European Union.

This timing allows partners to update their packaging with the new ASC label and updated on-pack claims ahead of September 2026, when the [EU's Empowering Consumers for the Green Transition Directive](#) starts to apply. This legislation introduces stricter rules on environmental claims and sustainability labels to prevent misleading or unsubstantiated "green" marketing.

The expectation is that by the end of 2027, all products globally will have been converted to the new label, except for a few remaining stocks. Licence holders have been kept informed throughout the process, and ASC is working closely with partners to support a smooth transition.

Partners placing consumer-facing products in the EU market will be prioritised during the transition, followed by partners placing products outside the EU.

O znaku ASC

Trzy elementy ASC

3 Każdy produkt ze znakiem ASC, menu lub oznaczenie lada rybnej musi zawierać deklarację ASC.

Można wybrać jedną z trzech wersji:

1 Ryby i owoce morza z hodowli, które uzyskały niezależny certyfikat zgodności ze standardami środowiskowymi i społecznymi ASC.
www.asc-aqua.org

2 XXXXXX (wstaw gatunek ryby lub owoców morza) w tym produkcie pochodzi z hodowli, które uzyskały niezależny certyfikat zgodności ze standardami środowiskowymi i społecznymi ASC.
www.asc-aqua.org

3 Ryby i owoce morza pochodzące z hodowli z certyfikatem ASC.
www.asc-aqua.org

Deklaracja w menu i na ladzie rybnej:

Ryby i owoce morza pochodzące z hodowli z certyfikatem ASC.
www.asc-aqua.org

Zakaz „samozwańczych eko-znaczków”

»oznakowanie dotyczące zrównoważonego charakteru« oznacza każdy dobrowolny znak zaufania, znak jakości lub znak równoważny, publiczny lub prywatny, którego celem jest wyodrębnienie i promocja produktu, procesu lub działalności przedsiębiorcy poprzez odwołanie się do ich **cech środowiskowych lub społecznych**, niebędący obowiązkowym oznakowaniem wymaganym zgodnie z prawem Unii lub prawem krajowym;

Zakaz „samozwańczych eko-znaczków”

Znak dotyczący zrównoważonego charakteru **może być stosowany jeśli:**

- został **uznany przez organy publiczne** lub
- jest oparty na **systemie certyfikacji**, tj. systemie weryfikacji przez osobę trzecią, który jest otwarty na przejrzystych, sprawiedliwych i niedyskryminujących warunkach dla wszystkich przedsiębiorców chcących spełnić wymogi systemu i zdolnych do ich spełnienia, który to system poświadcza, że produkt spełnia określone wymogi i w odniesieniu do którego monitorowanie zgodności jest obiektywne, oparte na międzynarodowych, unijnych lub krajowych normach i procedurach oraz prowadzone przez stronę niezależną zarówno od właściciela systemu, jak i od przedsiębiorcy

Q&A Komisji Europejskiej z 18 maja 2026 r. :

„Przed umieszczeniem etykiety zrównoważonego rozwoju przedsiębiorca musi upewnić się, że etykieta zrównoważonego rozwoju jest oparta na systemie certyfikacji, który spełnia minimalne warunki przejrzystości i wiarygodności, w tym istnienie obiektywnego monitorowania zgodności z wymogami systemu. **W tym celu przedsiębiorca musi sprawdzić publicznie dostępne warunki systemu.**”

How does ASC – as a sustainability label and certification scheme – *specifically* meet EmpCo requirements?

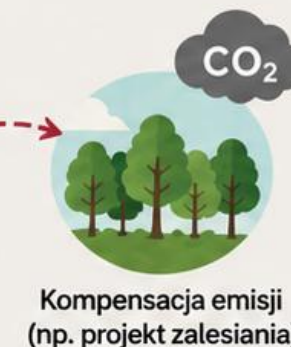
The ASC welcomes the EmpCo and all initiatives to promote credible transparency aimed at combating greenwashing towards consumers and stakeholders. We are an [ISEAL Alliance](#) member, also verifiably compliant with the ISEAL [Code of Good Practice for Sustainability Systems](#) – a globally recognised framework that defines best practices for credible sustainability systems and claims.

Based on the requirements set out in **Article 1 (q) and (r)** of the EmpCo Directive, we are confident without prejudice that the ASC is in alignment with the EmpCo requirements for a recognised “sustainability label” and “certification scheme”.

Emisje gazów cieplarnianych

ZAKAZANE

Zakazana jest praktyka polegająca na twierdzeniu, że produkt ma neutralny, ograniczony albo pozytywny wpływ na środowisko pod względem emisji gazów cieplarnianych, jeżeli przekaz ten opiera się (wyłącznie) na kompensowaniu emisji.

DOZWOLONE

Oświadczenia dot. redukcji emisji są dopuszczalne wyłącznie wtedy, gdy opierają się na rzeczywistym wpływie danego produktu w całym jego cyklu życia (LCA), w ramach własnego łańcucha wartości tego produktu.

Wyolbrzymianie korzyści lub zakresu

Zakazane jest formułowanie twierdzeń dotyczących ekologiczności w odniesieniu do całego produktu lub całej działalności przedsiębiorcy, jeżeli dotyczą one tylko określonego aspektu produktu lub konkretnego rodzaju działalności przedsiębiorcy.

Zakaz wprowadzania w błąd

Zakaz wprowadzania w błąd m.in. co do **cech społecznych lub środowiskowych**, aspektów związanych z obiegiem zamkniętym takich jak trwałość, możliwość naprawy lub zdolność do recyklingu

Wskazówki:

- ✓ należy ocenić jednocześnie hasło, obraz, kolorystykę, położenie na opakowaniu i kontekst (całokształt przekazu)
- ✓ oceny należy dokonać przez pryzmat „przeciętnego konsumenta”
- ✓ dopisek drobnym drukiem (np. „zdjęcie symboliczne”) nie musi usuwać mylącego wrażenia

Czym się NIE wyróżniać?

Wymóg prawny jako wyróżnik

Zakaz przedstawiania cechy wymaganej prawem dla wszystkich produktów danej kategorii na rynku UE jako szczególnej zalety własnego produktu.

Nieistotne korzyści

Zakaz reklamowania korzyści dla konsumentów, które są nieistotne i nie wynikają z żadnej cechy produktu lub działalności przedsiębiorcy.

**SPEŁNIA WYMOGI
OZNAKOWANIA UE!**

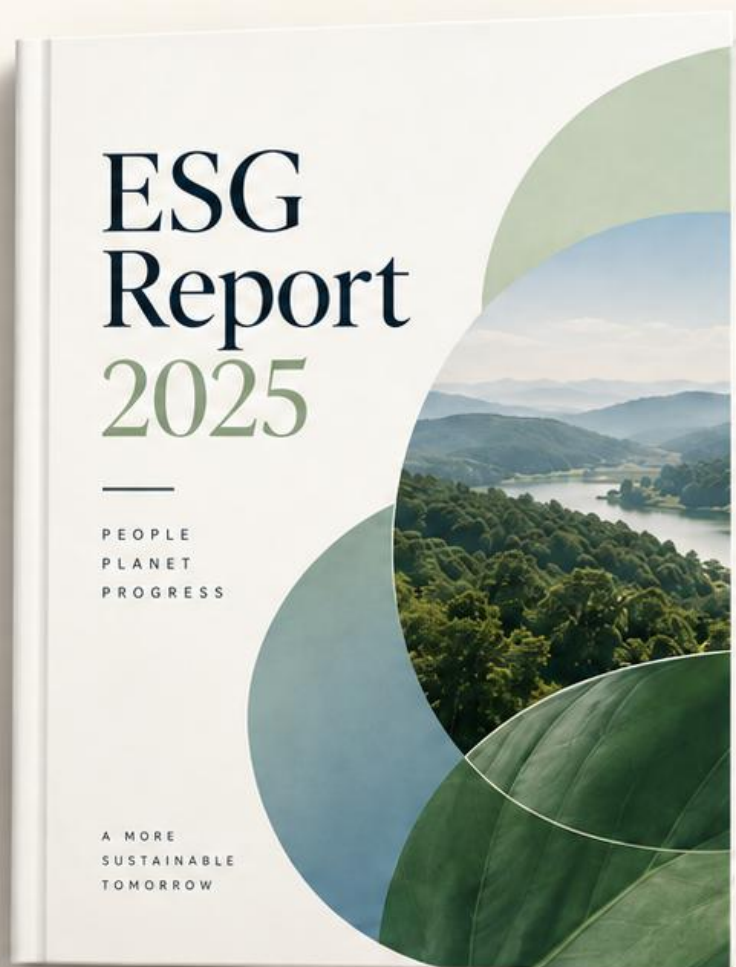
BEZ GLUTENU!

02.

Oświadczenia dotyczące firm

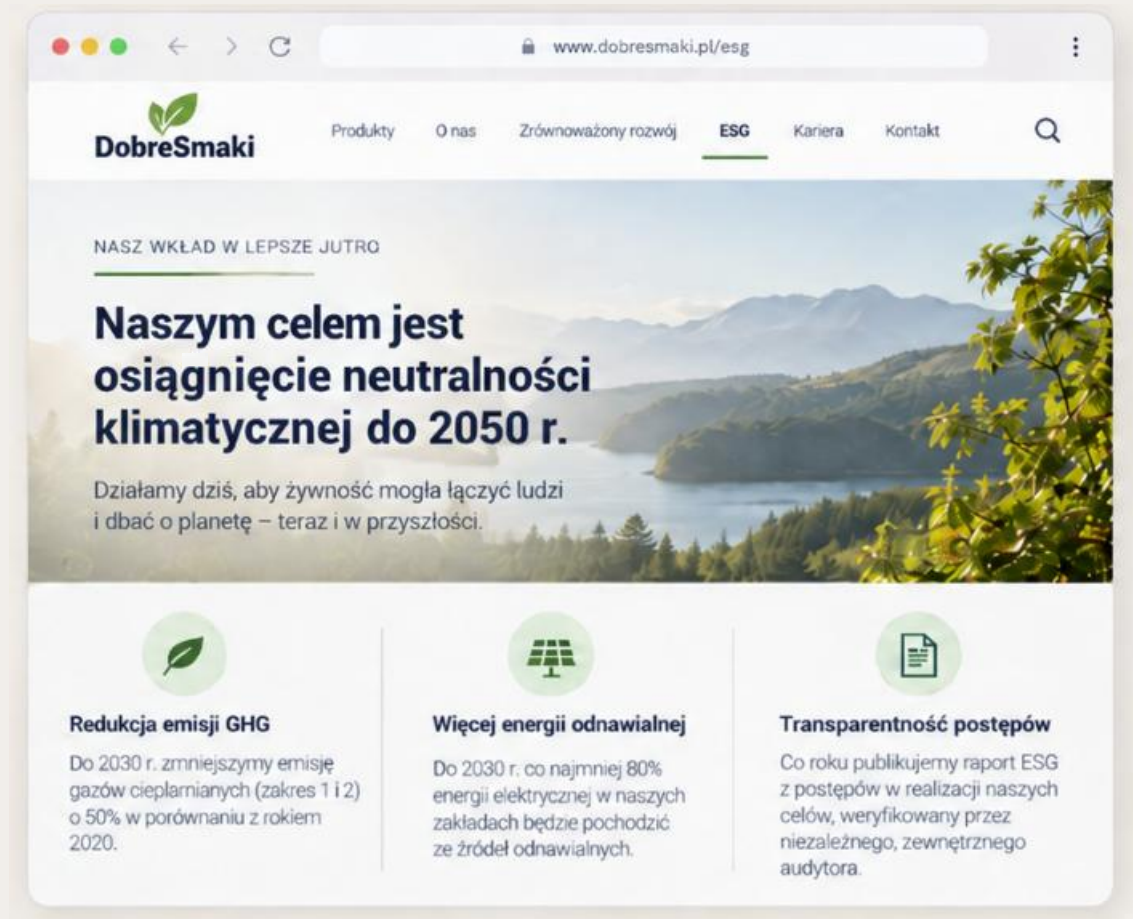
Raporty ESG: liczy się kontekst

- Raport ESG publikowany jako informacje korporacyjne (corporate disclosure) dla inwestorów, regulatorów czy interesariuszy
- Fragmenty raportu przeniesione na stronę konsumencką, opakowanie, reklamę, social media albo wykorzystane do promocji marki/produktu
- Raport ESG sam w sobie ma wyraźnie marketingowy charakter i jest adresowany także do konsumentów

Deklaracje przyszłej efektywności ekologicznej

Zakaz formułowania twierdzeń dotyczących ekologiczności związanych z przyszłą efektywnością ekologiczną bez jasnych, obiektywnych, publicznie dostępnych i weryfikowalnych zobowiązań określonych w szczegółowym i realistycznym **planie wykonania**, który obejmuje wymierne i określone w czasie cele oraz inne odpowiednie elementy niezbędne do wsparcia jego realizacji, takie jak przydział zasobów, i który jest regularnie **weryfikowany przez niezależnego eksperta** będącego stroną trzecią, którego ustalenia są udostępniane konsumentom.

03.

Oświadczenia dotyczące opakowań

Rozporządzenie PPWR (opakowania)

Dziennik Urzędowy
Unii Europejskiej

PL
Seria L

2025/40

22.1.2025

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2025/40

z dnia 19 grudnia 2024 r.

w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych, zmiany rozporządzenia (UE) 2019/1020
i dyrektywy (UE) 2019/904 oraz uchylenia dyrektywy 94/62/WE

Przykład (zawartość recyklatu) – art. 14 i art. 7 PPWR

Check-lista oświadczenia:

- a) czy wskazuje, czy dotyczy całego opakowania, części opakowania czy wszystkich opakowań wprowadzanych przez przedsiębiorcę?
- b) czy odnosi się wyłącznie do właściwości opakowania wykraczających poza „**mające zastosowanie**” minimalne wymagania PPWR?
- c) czy jest oparty na odpowiedniej dokumentacji technicznej wymaganej przez PPWR?

Przykład (przydatność do recyklingu) – art. 6 PPWR

Check-lista oświadczenia:

- a) czy wskazuje, czy dotyczy całego opakowania, części opakowania czy wszystkich opakowań wprowadzanych przez przedsiębiorcę?
- b) czy odnosi się wyłącznie do właściwości opakowania wykraczających poza „**mające zastosowanie**” minimalne wymagania PPWR?
- c) czy jest oparty na odpowiedniej dokumentacji technicznej wymaganej przez PPWR?

KE: przed ustanowieniem metodologii przedsiębiorcy mogą opierać się na dostępnych wytycznych technicznych i rozwiązaniach branżowych/krajowych. Przykładem może tu być zgodność z normą PN-EN 13430:2007 (Opakowania -- Wymagania dotyczące opakowań przydatnych do odzysku przez recykling materiałowy).

Oznaczenie dotyczące segregacji odpadów – art. 12 PPWR

Od dnia 12 sierpnia 2028 r. lub 24 miesiące od dnia wejścia w życie aktu wykonawczego, w zależności od tego, która z tych dat jest późniejsza, na opakowaniach wprowadzanych do obrotu umieszcza się **zharmonizowaną etykietę zawierającą informacje o ich składzie materiałowym**, aby ułatwić konsumentom sortowanie. Etykieta ta musi zawierać piktogramy i być łatwo zrozumiała, w tym dla osób z niepełnosprawnościami.

04.

Odpowiedzialność, sankcje i wejście w życie

Odpowiedzialność prawna i sankcje

- ❖ administracyjna kara pieniężna przedsiębiorcy (do **10% obrotów**)
- ❖ odpowiedzialność finansowa osób zarządzających (do **2 mln zł**)
- ❖ decyzje zakazujące/nakazujące
- ❖ postępowanie sądowe cywilno-prawne:
 - konsumenci i organizacje NGO
 - konkurencyjni przedsiębiorcy
- ❖ Rada Etyki Reklamy

Wdrożenie dyrektywy EmpCo

Marzec						2026
Pn	Wt	Śr	Cz	Pt	So	N
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

Wrzesień						2026
Pn	Wt	Śr	Cz	Pt	So	N
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

USTAWA
z dnia 23 sierpnia 2007 r.
o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym

Stanowisko Consumer Protection Cooperation (CPC) Network

- „old stock” produkty, które przed 27 września 2026 r. zostały np. wyprodukowane, zamówione, dystrybuowane albo umieszczone na półkach detalicznych
- sposób egzekwowania nowych reguł wobec tzw. old stock powinien być **proporcjonalny** i uwzględniać **realne trudności przejściowe**
- od przedsiębiorców oczekuje się rozsądnych i proporcjonalnych działań, (np. zmiana claimów online, dostosowanie nowych partii opakowań, korekta materiałów reklamowych czy przekazanie informacji korygującej w punkcie sprzedaży)
- organy mogą preferować najpierw podejście nastawione na **doprowadzenie do zgodności** (np. wezwania do informacji, środki korekcyjne) a dopiero potem sankcje

Old stock: stanowisko Prezesa UOKiK

B6 FIRMA I PRAWO

Dziennik Gazeta Prawna, 10 sierpnia 2016 nr 153 (6822) DGP.PL

Ustawa antygreenwashingowa. Najpierw upomnienia, dopiero później kary

WYWIAD Tomasz Chróśtny: Przedsiębiorcy mieli świadomość, że trzeba zmienić komunikaty kierowane do konsumentów. Część rynku już się dostosowała. Inni walczą o to, żeby móc komunikować tak, jak komunikują dzisiaj, jak najdłużej, co nie leży w interesie konsumentów, mówimy bowiem o marketingu wprowadzającym w błąd w zakresie ekologiczności

Wszyscy się spodziewali, że po posiedzeniu potężnych komisji sejmowych, które odbyło się 29 lipca, projekt wdrażający dyrektywę Empco, która ma na celu walkę ze zjawiskiem greenwashingu, trafi od razu do III czytania. Zamiast tego wrócił do Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Nie wrócił do UOKiK. Projekt został przyjęty przez rząd, skierowany do prac parlamentarnych i dalej jest w parla-

cji jest niezgodna z prawem w świetle aktualnych regulacji, bo mówimy o wprowadzaniu konsumentów w błąd. Prowadzimy w tym zakresie postępowania – dotyczą dystrybutorów odzieży, firm logistycznych czy największej w Polsce platformy e-commerce.

A egzekwowanie nowych przepisów? Kiedy posypią się kary?

To będzie zmieniony stan prawny, więc w pierw-

dy prowadzimy działania wobec największych banków, spółdzielcze dostosowują się niezwłocznie, bo widzą, jaki jest poziom oczekiwań. Mały polski przedsiębiorca najczęściej działa w dobrej wierze. Musi jednak wiedzieć, do jakich standardów się dostosować, dlatego często obserwuje działania największych sieci, zakładając, że, mając poważne zasoby, postępują zgodnie z prawem.

i co wymaga potwierdzenia w zewnętrznej certyfikacji czy analizach. Prostym językiem, bo kierujemy to nie do korporacji, tylko do mikro-, małych i średnich polskich firm.

Na komisji mocno wybrzmiał argument o marnowaniu żywności. Podnosiła go nie tylko branża, ale i Federacja Konsumentów.

To jest, z mojego punktu widzenia, głos dużego biznesu – także sieci handlowych, które kontrolują marki własne i często korzystają z własnych „zielonych certyfikatów”, za którymi nie stoją obiektywne czynniki i badania. Izby branżowe mają różnych członków i zawsze warto zweryfikować, czy inte-

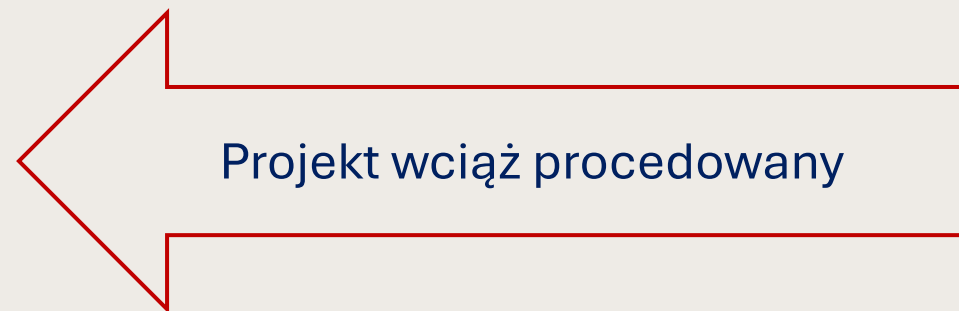
Tomasz Chróśtny, prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

Projekt ustawy wdrażającej

Projekt ustawy o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym oraz ustawy o prawach konsumenta

Numer projektu:

UC111

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie z dniem 27 września 2027 r.

Co to oznacza dla firm?

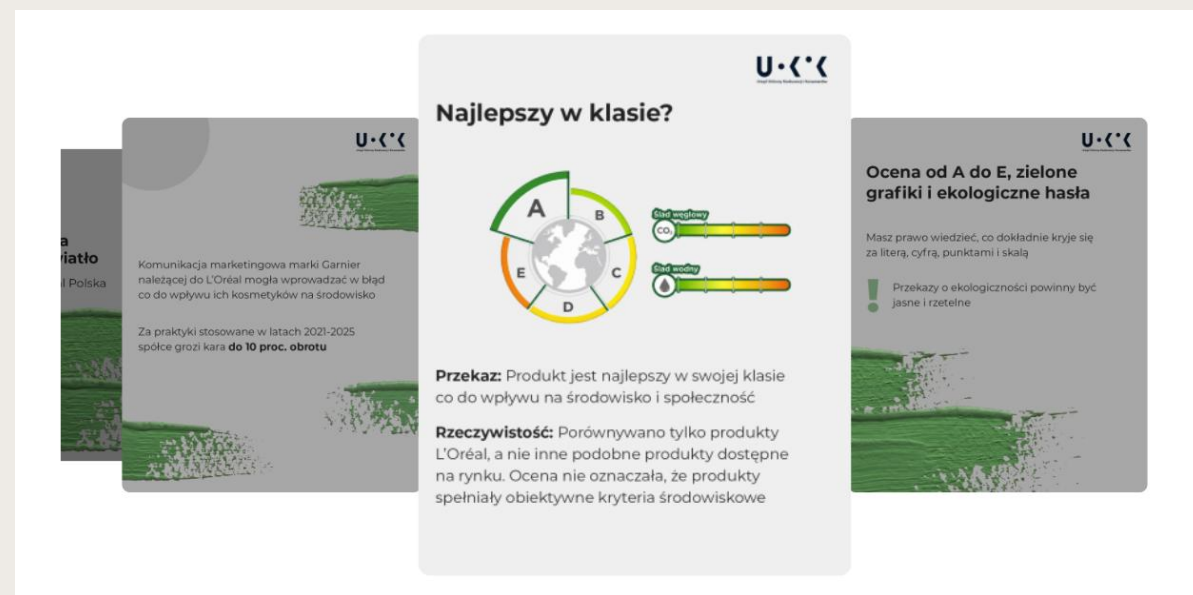
Przesunięcie daje teoretycznie więcej czasu na:

- audyt oświadczeń i eko-znaków,
- przegląd systemów certyfikacyjnych,
- zmianę opakowań i artworków,
- renegotjowanie dokumentacji z dostawcami,
- wdrożenie procedur zatwierdzania claimów,
- wykorzystanie istniejących zapasów opakowań.

Już dziś obowiązują ogólne przepisy o praktykach wprowadzających w błąd, a Prezes UOKiK może na ich podstawie kwestionować nieprawdziwe lub mylące twierdzenia środowiskowe (co zresztą robi).

Obecne postępowania przed UOKiK

5 zasad bezpiecznej komunikacji środowiskowej

1

PRECYZJA

nazywaj konkretną cechę
zamiast deklarować „eko”

2

DOWODY

dokumentuj zakres
i aktualność twierdzenia

3

PROPORCJONALNOŚĆ

nie rozciągaj jednostkowej
korzyści na cały produkt

4

SPÓJNOŚĆ

oceniaj słowa, znaki,
grafikę i kontekst łącznie

5

KONTROLA

sprawdzaj także przekazy dostawców

Dziękuję za uwagę!

Zapraszam do kontaktu

The image shows a Facebook profile card for Agnieszka Szymecka-Wesołowska. The header has a dark blue background on the left with a circular profile picture of a woman with red hair and glasses, and a red background on the right with the 'PRODUCT LAW' logo and a pencil icon. Below the header, the name 'Agnieszka Szymecka-Wesołowska' is followed by a verified badge. Her bio reads 'Food Lawyer | Poland | Ph.D.' and 'Warszawa, Woj. Mazowieckie, Polska · Informacje kontaktowe'. At the bottom, it says '2 820 obserwujących · 500+ kontakty'. The footer contains the 'FOOD LAW' logo with the website 'www.food-law.pl' and the 'PRODUCT LAW' logo with the website 'www.product-law.pl'.

FOOD LAW
www.food-law.pl

PRODUCT LAW
www.product-law.pl

Agnieszka Szymecka-Wesołowska ✓
Food Lawyer | Poland | Ph.D.
Warszawa, Woj. Mazowieckie, Polska · Informacje kontaktowe
2 820 obserwujących · 500+ kontakty

Centrum Prawa Żywnościowego

Centrum Prawa Żywnościowego i Produktowego
A. Szymecka-Wesołowska D. Szostek sp. k.

ul. Wiejska 17 lok. 6
00-480 Warszawa

tel: +48 22 398 60 79

biuro@food-law.pl

www.food-law.pl

Centrum Prawa
Żywnościowego
i Produktowego

Centrum Prawa
Żywnościowego
i Produktowego

Podstawy prawne i dokumenty interpretacyjne

Akty prawne

Dyrektywa 2005/29/WE

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX:02005L0029-20220528>

Dyrektywa (UE) 2024/825 (EmpCo)

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX:32024L0825>

Rozporządzenie (UE) 2025/40 (PPWR)

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX:32025R0040>

Dokumenty interpretacyjne

Zawiadomienie Komisji (2021/C 526/01)

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX:52021XC1229%2805%29>

Komisja Europejska – Questions & Answers dotyczące dyrektywy EmpCo (22 września 2026 r.)

https://commission.europa.eu/document/download/3c257883-bb2a-4dd9-a6dc-501d587bb34f_en?filename=Q%26A+ECGT_Directive_Sept+2026.pdf